

Ze zaten voortdurend in de verdrukking. Keer op keer moesten de volkstuinders van de Amateur Tuinders Vereniging Dordrecht plaatsmaken voor stadsuitbreiding. Tegenwoordig hebben ze een vaste stek in het Reeland, in de Nieuwe Noordpolder.

Verleden

Ruim twee eeuwen vormde de Noordendijk de noordgrens van het Eiland van Dordrecht. Met de bedijking van de Nieuwe Noordpolder in 1829 schoof de grens op en met de aanleg van de Wantijdijk werd de Nieuwe Stadspolder daaraan toegevoegd. Midden door deze polder kwam de Middelweg. Hier kreeg de Amateur Tuinders Vereniging na veel omzwervingen een terrein toegewezen voor de aanleg van volkstuinen. Later verhuisden ze naar de Nieuwe Noordpolder, maar dat had nog heel wat voeten in de aarde.

Voedselschaarste

Een eeuw geleden was het verschijnsel volkstuin nauwelijks bekend. Maar vanwege voedselgebrek tijdens de Tweede Wereldoorlog wilden Dordtenaren zelf groente en aardappelen gaan verbouwen en ze klopten bij de gemeente aan om een lapje grond. Aan het begin van de oorlog had het stadsbestuur al enkele braakliggende terreinen beschikbaar gesteld om als volkstuin in te richten. Maar dat bleek niet voldoende om de voedselschaarste te verhelpen. Bovendien werden lang niet alle verzoeken om een lapje gemeentegrond te mogen gebruiken gehonoreerd. Zo lag het Sumatraplein volgens de gemeente te veel in het zicht. En de speelweide in het Wantijpark mocht niet omgeploegd worden vanwege de kosten van het opnieuw inzaaien met gras als de oorlog eenmaal voorbij was. Het stadsbestuur wilde wel de Jager en Windhonddijk polder bedijken en inrichten als akkerland, maar door gebrek aan materialen en gereedschappen kwam dit niet van de grond.

Verleden & Heden

Een stukje Reeland door de jaren heen

Door Peter Jansen

Amateur Tuinders Vereniging Vlijpark Van voortdurend verkassen naar vaste stek

De eerste tuintjes in het Vlijpark worden aangelegd. Op de achtergrond het transformatorstation aan de Wantijdijk.

Binnen enkele jaren is het Vlijpark grotendeels volgebouwd. Op de achtergrond de energiecentrale op de Staart.

Het Vlijpark nu

Voedsel werd steeds schaarser en in 1944 werd de Amateur Tuinders Vereniging Dordrecht opgericht. Er werd een bestuur gekozen en men besloot lid te worden van het Algemeen Verbond van Volkstuinders Nederland. De voorzitter vertelde "te hopen dat onze afdeling tot grote bloei moge komen". Er werd een stuk grond beschikbaar gesteld aan de Krispijnseweg, waar de leden aardappelen, groente en fruit konden verbouwen.

Voortdurend verkassen

De vereniging groeide als kool. Al snel waren 300 tuinen in gebruik op diverse locaties. Er werd hoofdzakelijk voedsel verbouwd. Hier en daar stond

een bloemetje, maar siertuinen waren toen nog niet aan de orde. In de loop der jaren werd op zeker tien verschillende locaties getuinierd. Zo had de vereniging percelen in gebruik aan de Brouwersdijk, Admiraal de Ruyterweg, Julianaweg, Oudendijk, Zeehavenlaan, Zuidendijk en Nieuwe- weg. Maar vanwege stadsuitbreiding zaten de volkstuinen voortdurend in de verdrukking. In de jaren '50 werden nieuwe woonwijken uit de grond gestampt, zoals Nieuw Krispijn, Wielwijk, de Vogelbuurt en Crabbehof. Regelmatig werden de tuinders, vaak met een minimale opzegtermijn, van hun grondgebied verjaagd. "Voor alle volkstuinders dreigt maar één gevaar", aldus de voorzitter, "Een tekort aan grond."

In de beginjaren betekende verhuizen niet veel meer dan het tuingereedschap in de kruiwagen leggen en op naar de volgende locatie. Maar omdat het tuinieren in de loop van de tijd veranderde, werd een verhuizing steeds ingrijpender. Bij de moestuin kwam een siertuin met bomen en struiken en vaak een tuinhuis.

Hoogspanning

De vereniging wilde graag een eigen tuinencomplex en het oog viel op de Nieuwe Stadspolder. Maar voor dit gebied waren meer gegadigden. Zo ontstond het idee om in de Nieuwe Stads-

polder een vliegveld aan te leggen. Maar dit plan sneuvelde, want er was al een hoogspanningsleiding gepland, die bij de Wantijdijk ondergronds verder ging naar het elektriciteitsbedrijf aan de Noordendijk. Als daar ook een vliegveld werd aangelegd, zouden de piloten moeten slalommen tussen de hoogspanningsmasten. Uiteindelijk werden er sportvelden aangelegd en de Dordtse scoutinggroepen vonden er onderdak in Jeugddorp. De volkstuinders kregen ook een plek. Verder naar het oosten aan de Middelweg werd in 1957 een groot terrein met 74 tuinen beschikbaar gesteld. De vraag was echter: voor hoe lang?

Vaste stek

Eind jaren '60 werd een begin gemaakt met de aanleg van de rondweg. Die doorsnijdt de Nieuwe Stadspolder en Nieuwe Noordpolder en vormt sindsdien de grens tussen het Reeland en de nieuwbouwwijk Stadspolders, die ten oosten van de rondweg werd aangelegd. De tuinders aan de Middelweg wisten dat ze ooit dit terrein moesten verlaten. Na lang aandringen bij de gemeente kon een blijvend volkstuinencomplex worden gepacht in het Reelandse deel van de Nieuwe Noordpolder. Het complex grenst aan de Vlij en kreeg de toepasselijke naam Vlijpark. In 1976 werd het officieel geopend. Het telt 98 volkstuinen van elk 225 m² op een parkachtige locatie. In 1984 werd een huurcontract afgesloten voor een periode van dertig jaar. Daarmee was het voortbestaan van het Vlijpark voor lange tijd verzekerd.

De tuinders aan de Middelweg konden nog jarenlang op hun oude locatie tuinieren, ondanks dat elk jaar de pacht werd opgezegd en vervolgens weer met een jaar verlengd. Pas in 1990 moesten ze plaatsmaken voor uitbreiding van de wijk Stadspolders. Ook de hoogspanningsmasten moesten het veld ruimen.

Heden

Driekwart eeuw na de oprichting leidt de Amateur Tuinders Vereniging Vlijpark een bloeiend bestaan. Veel tuinen zijn juweeltjes wat betreft bloemen- en fruitteelt. De volkstuin heeft nu het karakter van recreatieterrein. Een aantal huisjes heeft zonnepanelen en ze hebben allemaal stromend water. Het Vlijpark maakt sinds begin deze eeuw deel uit van een groene zone, die loopt van het Wantij via Dordwijk tot aan de Wieldrechtse Zeedijk. In 2011 kreeg het Vlijpark een educatieve tuin en een kleine speeltuin, die ook toegankelijk is voor kinderen uit de buurt. Het Vlijpark is van april tot en met september geopend voor bezoekers.

Sommige tuinhuisjes in het Vlijpark gaan bijna geheel op in de natuur.

Burgemeester Brok opent speeltuin De Kleine Vlij. Foto Robert Kraak, mei 2011

**BANKETBAKKERIJ
VAN DER BREGGEN**

**HEERLIJKE
VRUCHTENVLAAITJES
MET VERS FRUIT**

van €2,25 per stuk
NU €1,75

Afgehaald aan onze winkel

Natuurlijk bij:
Reeweg Oost speciaalzaak in Dordt
**BANKETBAKKER
VAN DER BREGGEN**
Reeweg Oost 27-31 tel. 078-6134702
e-mail: dineke.vdbreggen@gmail.com
banketbakkerijvanderbreggen.nl

HARRY'S
DAMES- & HERENKAPSALON

Heren T 078 - 614 26 88
Dames T 078 - 647 27 37

Krommedijk 51
3312 CD Dordrecht
www.harryskapsalon.nl

HippeMaatjes
Nieuwe en gebruikte
merkkinderkleding

TUMBLE 'N DRY
NINNI VI
VINGINO
NOPPIES
STURDY
FEETJE
QUAPI
JUBEL
FLO

De leukste
kinderkleding-
winkel van
Dordrecht!

Reeweg-Oost 92 | 078 631 29 07
www.hippemaatjesdordrecht.nl

Horloge-Batterijen

Los gekocht: €3,50
Met inzetten: €4,95

Ook voor uw horlogebandjes
Leder: €8,95
Metaal: €11,50

Gratis gemonteerd

Ted Bogers
Vogelplein 40
Tel. 078 - 613 94 64
tedbogers@gmail.com
www.tedbogers.nl